

© TIWAN WIERMANS

OPNIEUW FORMULEREN IS DE BOODSCHAP!

Herformuleren is deze maand absoluut noodzakelijk. Door de rantsoenen voor vleesvarkens en zeugen te heroptimaliseren worden de recente prijschommelingen bijna volledig opgevangen, waardoor de eindformules slechts in beperkte mate duurder worden. – *Dirk Fremaut, Hogeschool Gent*

Tarwe, gerst en hun bijproducten zijn in prijs toegenomen sinds de berekeningen van september laatstleden (zie *Management&Techniek* 16 van 20 september), terwijl maïs en de sojaproducten in prijs zijn afgenomen. Koolzaad en erwten werden duurder. Algemeen namen de rantsoenen voor vleesvarkens en zeugen 0 tot 4% in prijs toe in vergelijking met de prijsberekening van september 2013. Granen en graanbijproducten werden de afgelopen maanden weer duurder. Met uitzondering van maïs, dat ongeveer 15% goedkoper werd, worden de meeste granen ongeveer 8 tot 15% duurder in vergelijking met september laatstleden. Bietenpulp als celstofrijk voedermiddel werd ongeveer 5% goedkoper terwijl luzernepellets 4% duurder geworden zijn. Volvette sojabonen en sojaschroot zijn in prijs afgenomen (respectievelijk 6 en 1%), terwijl erwten en koolzaadschroot gevoe-

lig duurder geworden zijn. Koolzaad-schroot en voedererwten kosten vandaag respectievelijk 7 en 15% meer dan 3 maanden geleden. De prijsstijging van tarwe bedroeg 13,3% terwijl gerst 7,6% duurder werd. Tarweglutenfeed en kortmeel werden 1,2 tot 2,8% goedkoper. Gezien de grote prijsstijging voor tarwe en gerst, in combinatie met een grote prijsdaling voor maïs, zijn deze granen in de meeste formules niet langer interessant. Maïs is momenteel goedkoop, waardoor het aantrekkelijk is voor de meeste varkensvoerders. De schommelingen op de grondstoffenmarkt hadden niet alleen een impact op de veevoederprijzen, maar maken het herformuleren van de diverse rantsoenen deze maand absoluut noodzakelijk. Het herformuleren van de diverse samengestelde rantsoenen zorgt ervoor dat de prijzen voor de verschillende rantsoenen

slechts in geringe mate toenemen, afhankelijk van het aandeel tarwe en gerst dat door maïs kon worden vervangen. Deze prijsveranderingen resulteren weer in een algemene stijging van de productiecosten van de meeste samengestelde voeders voor varkens. Gemiddeld werden de mengvoerders voor vleesvarkens ongeveer 0 tot 4% duurder in vergelijking met september 2013. De voedermiddelenkost voor de productie van het lactomeel en het drachtmeel steeg met ongeveer 1 tot 3% in vergelijking met september. De berekeningen in dit artikel zijn gebaseerd op de prijsnoteringen van 9 december 2013. Vergeleken met de optimalisatie in september werd bij alle rantsoenen een kleine prijsstijging vastgesteld.

Vleesvarkensvoeder fase 1

Fase 1 (tabel 1 en figuur 1, VL1) staat voor een vleesvarkensvoeder, voor het ge-

wichtstraject 20 tot 45 kg. De zelfmenger stelt dit rantsoen volledig zelf samen en de gepubliceerde kostprijs heeft enkel betrekking op de voedermiddelenkost van het rantsoen. Als een zelfmenger de samenstelling van zijn veevoeder niet wijzigt, dan bedraagt de voedermiddelenkostprijs 285,90 euro/ton in vergelijking met 273,21 euro/ton in september. Dit betekent dat de kostprijs van deze formule met ongeveer 12,7 euro/ton, of ongeveer 4,6%, is toegenomen. Heroptimaliseren van de formule resulteert in een reductie van de productiekosten. De geoptimaliseerde prijs bedraagt 274,2 euro/ton, met andere woorden een verschil van 11,7 euro of 4,10%, zodat de uiteindelijke kostprijs van het rantsoen slechts 1 euro per ton duurder is dan in september. De samenstelling van dit voeder, weergegeven in tabel 1, toont dat

.....
Schommelingen op de grondstoffenmarkt maken herformuleren deze maand absoluut noodzakelijk.
 .....

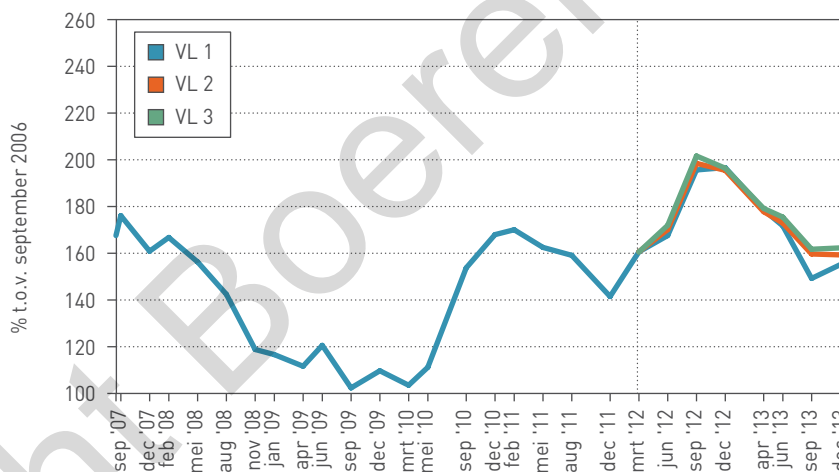
Tabel 1 Samenstelling geoptimaliseerde rantsoenen voor vleesvarkens (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)

	VL1	VL2	VL3
Prijs (87% DS) in euro/ton	274,2	257,98	238,37
Samenstelling (aandeel in %)			
Tarwe	10,00	10,00	10,00
Gerst	15,00	25,00	17,37
Sojaschroot Arg 49/3.5	10,92	12,68	4,69
Tarweglutenfeed	8,00	15,00	15,00
Koolzaadschroot	5,00	0,07	6,54
Maniok	0,00	0,00	0,00
Tarwekortmeel	3,08	0,00	0,00
Luzerne	0,00	0,00	0,00
Suikerbietenpulp	1,00	2,00	1,00
Erwten	0,00	2,30	0,00
Mais	37,72	27,57	40,00
Sojabonen	5,00	0,00	0,00
Kern + aminozuren + olie	4,28	5,38	5,40
Totaal	100,00	100,00	100,00

mais weer een belangrijk voedermiddel geworden is. Het aandeel mais in deze formule neemt toe van 0% in september tot 37,72%. Het tarwe- en gerstaandeel daalde sterk, namelijk van respectievelijk 35% (maximum) en 24,67% in september laatstleden tot 10% en 15%, beide de

minimale eis. Tarweglutenfeed blijft eveneens maximaal (8%) opgenomen. De eiwitvoorziening in deze formule is afkomstig van sojaschroot (10,92% versus 9,13% in september) en volvette sojabonen (5,00%, minimumeis). Koolzaadschroot blijft maximaal opgenomen, terwijl voedererwten volledig uit de formule verdwijnen. Merkwaardig is dat door de gemiddelde kostprijzdaling van de eiwitrijke voedermiddelen het totale eiwitgehalte van de fase1-formule iets afnam in vergelijking met september (16,61% in vergelijking met 17,05%). Wanneer we naar de inkooprijzen kijken, dan blijkt dat de inkooprijzen van erwten 240,80 euro per ton bedraagt. Wanneer de huidige prijs van 273 euro daalt tot 240,80 euro, dan zal er 7% erwten worden opgenomen in de formule. De inkooprijzen van sorghum, een graan dat in deze

tarwe gereduceerd van 30,79% tot 10% (minimumeis) en is het aandeel mais toegenomen van 0% in september tot 25,57%. De eiwitvoorziening in deze formule is afkomstig van sojaschroot (12,88%) en erwten (2,3%). Koolzaadschroot werd slechts in zeer kleine hoeveelheden opgenomen, namelijk 0,07%, terwijl volvette sojabonen volledig uit het rantsoen verdwenen. Het totale eiwitgehalte van de fase2-formule is weer afgenomen met 0,5 eenheden en bedraagt momenteel 15,14% (maximum = 16%), terwijl het totale fosforgehalte 0,47% bedraagt (eveneens het maximaal toegelaten gehalte). De inkooprijzen van volvette sojabonen en tarwekortmeel bedragen respectievelijk 516,7 euro en 149,67 euro per ton. Als de kostprijs van de beide voedermiddelen zou dalen van de huidige marktwaarde van respectievelijk 525 euro

Figuur 1 Prijsolutie voeders voor vleesvarkens sinds september 2006 (= 100%)

berekeningen als testvoedermiddel beschouwd wordt, bedraagt momenteel 181,05 euro per ton. Bij deze prijs zou er 38,25% sorghum in de VL1-formule worden opgenomen.

Vleesvarkensvoeder fase 2

Fase 2 (tabel 1 en figuur 1, VL2) staat voor een vleesvarkensvoeder, voor het gewichtstraject 45 tot 75 kg. Indien het rantsoen niet geherformuleerd wordt, dan bedraagt de voedermiddelenkostprijs 264,21 euro/ton in vergelijking met 258,61 euro/ton (+5,61%) in september. Na heroptimalisatie kost de VL2-formule 257,98 euro/ton. Dit is een verschil van 6,24 euro of 2,4%, waardoor de prijsstijging volledig gecompenseerd wordt. De samenstelling van dit voeder wordt weergegeven in tabel 1. In het VL2-voeder blijft tarweglutenfeed (15%, maximum). In vergelijking met september is het aandeel

en 165 euro per ton naar 516,7 en 149,67 euro per ton, dan zou 0,70% sojabonen en 0,09% tarwekortmeel in de formule worden opgenomen. De inkooprijzen van sorghum (testgrondstof) bedraagt 179,26 euro/ton. De inkooprijzen van luzernepellets bedraagt 197,9 euro per ton met een inkomgehalte van 0,05%.

Vleesvarkensvoeder fase 3

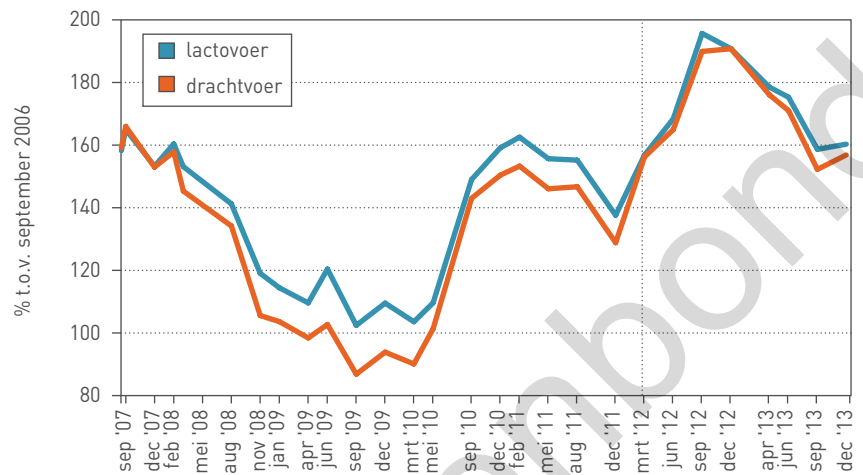
Fase 3 (tabel 1 en figuur 1, VL3) staat voor een vleesvarkensvoeder, voor het gewichtstraject van 75 tot 120 kg. Indien het rantsoen niet geherformuleerd wordt, dan bedraagt de voedermiddelenkostprijs 245,65 euro/ton in vergelijking met 229,27 euro/ton (7,1%) in september. Na heroptimalisatie kost de VL3-formule 238,37 euro/ton, een verschil van 7,32 euro of 3,00%. De samenstelling van dit voeder, weergegeven in tabel 1, toont eveneens dat mais ook hier zeer interes-

sant wordt (40,00%, maximaal toegelaten). Het aandeel gerst daalde van 25,9 % tot 17,35% en het aandeel tarwe nam af van 35% (maximumeis) tot 10% (minimumeis). Overeenstemmend met het voeder van fase 2 wordt tarwe-glutenfeed ook hier maximaal opgenomen (15%). Het eiwit in dit rantsoen wordt aangebracht via sojaschroot (4,69%) en koolzaadschroot (6,54%). Voedererwten zijn volledig uit het rantsoen verdwenen. Het totale eiwitgehalte van de fase3-formule bedraagt 13,33% in vergelijking met 13,90% in september, terwijl het totaal fosforgehalte 0,45% bedraagt. Tegenover de maximale grondstoffenkostprijs van de veevoerders in september 2007 blijkt de grondstoffenkostprijs van bovenstaande formule 12,00 % goedkoper te zijn (figuur 1). De inkooprij van erwten bedraagt voor deze formule 256,9 euro/ton (marktwaarde van erwten bedraagt 273 euro/ton), het inkomgehalte is dan 2,93%. Volvette sojabonen hebben bij deze berekening een inkooprij van 506,76 euro en een inkomgehalte van

ton voor het dracht- en 260,66 euro/ton voor het lactomeel. Indien we ons baseren op de formule van september, dan mogen we stellen dat – na heroptimalisatie – de zeugvoerders weer in prijs toenamen. Het gaat om een kosten-

Prijswijzigingen

De wijzigingen in de prijsnoteringen van de veevoedermiddelen op de grondstoffenmarkt zorgden voor een kleine prijsstijging van de diverse varkensvoerders. Herformuleren van de rantsoenen had

Figuur 2 Prijsevolutie voeders voor drachtige en lacterende zeugen sinds september 2006 (= 100%)

Tabel 2 Samenstelling geoptimaliseerde zeugenrantsoenen (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)

	Lactovoeder	Drachtvoeder
Prijs (87% DS) in euro/ton	260,66	239,84
Tarwe	10,00	0,00
Gerst	8,00	13,46
Sojaschroot ARG 49/3.5	0,00	1,81
Tarwe-glutenfeed	13,00	15,00
Koolzaadschroot	7,00	5,48
Maniok	0,00	0,00
Tarwekortmeel	5,00	9,14
Luzerne	0,96	0,29
Suikerbietpulp	3,78	12,60
Erwten	10,00	0,00
Mais	26,28	32,17
Sojabonen	11,44	5,97
Kern + aminozuren	4,54	4,08
Totaal	100,00	100,00

5,24% (marktwaarde 525 euro). Voor luzernepellets bedraagt de inkooprij 218,53 euro per ton met een inkomgehalte van 2,45%. Voor de testgrondstof sorghum bedraagt de inkooprij 187,76 euro en is het inkomgehalte 2,29%.

Zeugvoerders

Tabel 2 geeft de geoptimaliseerde samenstelling van een klassiek dracht- en lactovoeder weer. De grondstoffenkostprijs om de zeugvoerders samen te stellen, ligt momenteel op 239,84 euro/

stijging van ongeveer 7,04 euro/ton voor het drachtvoeder en 2,69 euro/ton voor het lactovoeder. De prijsevolutie van de zeugvoerders wordt weergegeven in figuur 2. Het eiwit in het lactomeel wordt vooral gehaald uit erwten (10%) en koolzaadschroot (7%) en een vrij groot deel uit volvette sojabonen (11,44%), terwijl voor het drachtmeel eveneens erwten als eiwit-aanbrenger gebruikt worden (10,00%, maximum). Het aandeel tarwe daalde van 12,03% tot 10,00% (minimumeis) in het lactovoeder, terwijl tarwe niet langer opgenomen werd in het drachtmeel. Sojaschroot werd niet opgenomen in het lactomeel, terwijl 1,81% opgenomen werd in het drachtmeel. Mais is opnieuw zeer aantrekkelijk als energieleverancier en wordt voor 26,28% opgenomen in het lactovoeder en voor 32,17% in het drachtvoeder. De inkooprij voor tarwe bedraagt voor het drachtmeel 199,98 euro/ton met een inkompercentage van 11,07% en 272,75 euro/ton voor erwten met een inkompercentage van 0,14%. Voor lactomeel heeft sojaschroot een inkooprij van 419,49 euro per ton met een inkompercentage van 4,61%. In het lactomeel wordt tarwe-glutenfeed voor 13% (maximum) opgenomen en voor 15% (eveneens maximum) in het drachtmeel. Suikerbietpulp is terug aantrekkelijker geworden en wordt respectievelijk voor 3,78% en 12,00% opgenomen in het lacto- en drachtmeel.

deze maand een zeer grote invloed op de kostprijs. De toename van de voedermiddelenkostprijs in de verschillende rantsoenen voor vleesvarkens en zeugen varieerde van 1,0 euro per ton (VL1) tot 9,1 euro per ton (VL3). De grondstoffenprijs voor het volledige mengvoeder steeg met gemiddeld 0,37% tot 3,97% voor de verschillende vleesvarkensrantsoenen. Het VL2-rantsoen is hierop een uitzondering, dankzij het herformuleren werd het rantsoen 0,6 euro per ton (-0,24%) goedkoper in vergelijking met de berekeningen van september laatstleden. Voor het lactovoeder bedroeg de prijsstijging 1,03% terwijl het drachtvoeder 3,02% duurder werd. Het herformuleren van de verschillende rantsoenen resulteerde deze maand in een kostenreductie van ongeveer 1,20% (lacto) tot 4,10% (VL1). ■

Dit is het 28ste artikel in de reeks 'Varkensvoerders produceren tegen minimale kostprijs'. Het vorige artikel verscheen in *Management&Techniek* 16 van 20 september.